

LOUISE PENNY

SÄRÖ
PIMEYDESSÄ

BAZAR

LOUISE PENNY

SÄRÖ
PIMEYDESSÄ

Suomentanut Timo Korppi

BAZAR

Bazar Kustannus
www.bazarkustannus.fi

Suomentanut Timo Korppi
Englanninkielinen alkuteos *How the Light Gets In*

Copyright © Three Pines Creations, Inc. 2013

The moral right of the author has been asserted.
Excerpt from 'Anthem' in *Stranger Music* by Leonard Cohen.
Copyright © 1993 by Leonard Cohen. Reprinted by permission
of McClelland & Stewart.
Excerpts from *Vapour Trails* by Marilyn Plessner (2000).
Used by permission of Stephen Jarislowsky.

ISBN 978-952-376-028-8

Bazar Kustannus on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä

Taitto Jukka Iivarinen / Taittopalvelu Vitale
Painettu EU:ssa

KIITOKSET

Kuten on laita muidenkin kirjojeni kanssa, *Särö Pimeydessä* ei olisi valmistunut ilman aviomieheni Michaelin apua ja tukea. Ei Michaelia, ei kirjoja. Yksinkertaista, mutta totta. Olen kiitollinen hänelle läpi koko elämän ja vielä seuraavankin.

Toki on useita muitakin ihmisiä, jotka edesauttoivat tämän varsin monimutkaisen kirjan synnyssä.

Ystäväni Susan McKenzién kanssa vietin kaksi päivää järven rannalla Hovey Manorissa, Québecissä, jossa pidimme klassisen toimittajien ”tarinatapaamisen”.. kypsyttelimme ideoita, vaihdoimme ajatuksia, etsimme yhteyksiä. Ilmaan viskatuista ideoista jotkut olivat seinähulluja, toiset liian tuttuja ja turvallisia. Sieppasimme kaikki lennosta, tutkimme jokaista ja löysimme niiden parhaat puolet, ja ryhdyimme rakentamaan niiden pohjalta. Kun löytää osaavan kumppanin tähän työhön, tuo kehitysvaihe tuntuu taianomaiselta. Toki se vaatii luovuutta ja rakentavaa suhtautumista. Ei tarvitse keskittyä heikkouksien jahtaamiseen vaan sen piilevän jalokiven löytämiseen, joka vie askel kerrallaan kohti vielä timanttisempaa ideaa. Se vaatii myös aktiivista ja toista kunnioittavaa kuuntelijaa. Susan on tuota kaikkea. Olemme yhdessä mainio tiimi ja hän auttoi tekemään tästä kirjasta paljon paremman.

Monissa varsinkin tekniikkaan liittyvissä kysymyksissä sain apua Cassie Galantelta, Jeanne-Marie Hudsonilta, Paul Hochmanilta ja Dennis Dufourilta. *Merci, mille fois.*

Lise Page, avustajani, on aivan korvaamaton. Hän on minulle tekstin ensilukija, kokoaikainen cheerleaderini, väsymätön työtoveri ja luova sielu. Tiedän etteivät kirjani tai minäkään olisi päässeet näin pitkälle ilman Liseä – eikä niistä olisi niin paljon iloa!

Veljeni Doug on myös varhainen lukija ja hellätunteinen kriitikko, samalla upea tukipylväs. Arvaatte varmaan, että kun takana on jo pitkä rupeama tätä siunattua uraa, käy yhä vaikeammaksi soitella ystäville ja kertoa yhä lisää hyviä uutisia. Tiedän ilman muuta, että he ovat iloisia puolestani, mutta uskon joskus voivani lipsahtaa itsekehun puolelle (ja varmaan niin käykin joskus). Mutta siitä huolimatta, kun isoja asioita tapahtuu, haluan jakaa ne muidenkin kanssa. Silloin soitan Dougille. Hän on se mies, joka on aina iloinen puolestani (tai ainakin niin kiltti, ettei kāske minua olemaan hiljaa ja suksimaan kuuseen).

Linda Lyall suunnittelee ja päivittää nettisivuani sekä uutiskirjettäni. Hän tekee pitkää päivää varmistaakseen, että Gamache ja kumppanit saavat ansaitsemaansa huomiota julkisuudessa. Kiitos sinulle, Linda!

Agenttini Teresa Chris ja Patricia Moosbrugger ovat luottanneet Gamache-kirjat yli joskus karikkoisten ja hyvinkin arvaamattomien nykyisen julkaisumaailman kehityskulkujen. He ovat hoitaneet työnsä varmallalla kädellä ja viisaasti... ja antaneet minun keskittyä omaan rooliini, eli sellaisen kirjan kirjoittamiseen, josta voin olla itsekin ylpeä.

Minulla ei ole lapsia. Gamache-kirjat eivät ole minulle yhdentekeviä, eivätkä myöskään pelkkää ajankulua tai minikäänlaisia lypsylehmiä. Ne ovat unelmieni täyttymys. Testamenttini jälkipolville. Minun jälkeläisiäni. Kirjat ovat minulle arvokkaita ja luovutan ne ylpeänä ihanille ihmisille Minotaur Booksilla ja St. Martin's Pressillä. Hope Dellon, pitkäaikainen luottotoimittajani ja ystäväni, onnistuu aina

tekemään käsikirjoituksesta vieläkin paremman kirjan. Andrew Martin, kustantajani, otti aikanaan kopin pieneen ky-
lään Québecissä sijoittuvasta kirjasta ja nosti sen *New York Timesin* suosituslistalle. Sarah Melnyk, PR-naiseni Minotaurilla, joka tuntee kirjani ja minut läpikotaisin, on ollut rikos-
tarkastaja Gamachelle sekä innokas että tehokas puolesta-
puhija.

Kiitos siitä!

Kiitos myös teille, Jamie Broadhurst, Dan Wagstaff ja kaikki muutkin Kanadan Raincoast Booksilla, jotka olette
nostaneet Gamachen bestseller-listoille myös kotimaassani.
Aivan loistavaa.

Kiitän myös David Shelleytä, kustantajaa Little, Brown
UK:ssa, tämän sarjani julkaisusta Isossa-Britanniassa. Hänen
hoidossaan kirjat ovat hyvissä käsissä.

Lopuksi kiitos myös Leonard Cohenille, jonka runosta/
laulusta *Anthem* kirja on lainannut nimensä.

*Soittakaa kelloja, jotka vielä soivat,
Älkää vaatiko täydellisyyttä,
Kaikessa on omat särönsä.
Niistä valo pääsee sisään.*

Käytin tätä vertausta ensimmäisen kerran toisessa kirjas-
sani. Kun otin Coheniin yhteyttä ja kysyin, mitä minun pi-
täisi lainauksesta maksaa hänelle, hän ilmoitti agenttinsa
kautta, että saan tehdä sen maksutta.

Ilmaiseksi.

Olen monesta muusta runolainasta maksanut sievoisia
summia, mutten kuitenkaan halua nurista asiasta. Olin val-
mis maksamaan tästäkin, erityisesti siksi, että silloin kuusi
vuotta sitten yksi Cohenin lähipiirin luotettu oli varastanut
kaikki hänen säästönsä.

Sen sijaan, että olisi pyytänyt minulta tuhansia, hän ei pyytänyt mitään.

En pysty edes kuvittelemaan sitä valon määrää, joka tuon miehen sieluun virtaa.

Nyt teillä on käsissänne kirja, joka epätäydellisyydessäänkin on kirjoitettu suurella rakkaudella ja kiitollisuudella. Tietoisena siitä, kuinka valtavan onnekas ihminen minä olen.

AUDREY VILLENEUVE TIESI, että se mitä hän kuvitteli, ei oikeasti voinut olla tapahtumassa. Hän oli aikuinen nainen ja pystyi erottamaan toden kuvitellusta. Kuitenkin joka aamu, kun hän ajoi läpi Ville-Marie-tunnelin, kotoaan Montréalin itä-laidalta toimistoonsa, hän pystyi näkemään sen. Kuulemaan sen. Tuntemaan sen tapahtuvan.

Ensimmäinen merkki siitä oli punaisten valojen tulvahdus näkökenttään, kun monet autoilijat painoivat jarrua yhtäkaa. Kuorma-auto hänen edessään huojautaisi sivulle, lähtisi liukuun ja päätyisi poikittain. Järkyttävä pellin rytinä kaikkuisi tunnelin betoniseinistä ja kimpoilisi häntä kohti kaikkien muiden äänien yli. Autojen torvien, hälyttimien, kirs kuvien jarrujen ja kirkuvien ihmisten.

Heti sen jälkeen Audrey näkisi kuinka tunnelin katosta sortuisi valtavia betonilohkareita, ja ne kiskoisivat perässään metallisia putkia ja raudoitusharkkoja. Tunneli sylkisi ulos omat sisäkalunsa. Ne, jotka pitivät sen koossa. Jotka pitivät Montréalin keskustaa pystyssä.

Pitivät tähän päivään saakka.

Sen jälkeen, sen jälkeen... tunnelin päässä kajastava soikea valo sammuisi, kuin sulkeutuva silmä.

Sen jälkeen koittaisi pimeys.

Sitten olisi edessä pitkä, pitkä odotus, että kaikki murskaantuisi.

Joka aamu ja ilta, aina kun Audrey ajoi läpi tuon insinööri-
taidon ihmeen, joka yhdisti kaupungin molemmat laidan
toisiinsa, se sortui hänen silmissään.

”Hyvin tässä käy.” Hän nauroi itsekseen ja itselleen.
”Hyvin tässä käy.”

Hän käänsi radiosta tulvivan musiikin kovemmalle ja
lauloi itse mukana.

Silti rattia piteleviä käsiä ensin kihelmöi ja sitten kylmäsi,
niitä alkoi puuduttaa, ja sydän alkoi jyskyttää. Tuulilasiin
läiskähti räntäpaakku, jonka pyyhkimet työnsivät sivulle.
Lasiin jäi puolikuun muotoinen kaistale näkökenttää, sekin
likaviirujen peittämä.

Liikenne hidastui ja pysähtyi lopulta kokonaan.

Audreyn silmät levisivät. Tätä hänelle ei ollut tapahtunut
ikänä ennen. Tunnelin läpi ajaminen oli ollut jo kyllin kama-
laa. Sinne pysähtyminen ei tullut kuuloonkaan. Tuntui, että
aivot jähmettyvät.

”Kyllä tästä selvittää.” Hän ei kuitenkaan kuullut omaa
ääntään, sillä niin kovasti henkeä ahdisti ja niin äänekästä oli
ulina hänen päänsä sisällä.

Kyynärpäällään hän kopautti auton oven lukkoon. Ei pi-
tääkseen muut sen ulkopuolella vaan ollakseen itse turvassa
sen sisällä. Se oli vain näennäinen yritys estää itseään kiskai-
semasta ovea auki ja ryntäämästä jalan, kauhusta kirkuen
tunneliin. Kädet puristivat ohjauspyörää. Tiukasti, tiukem-
min, hirvittävän tiukkaan.

Katse kimpoili pitkin sohjoisia seiniä tunnelin kattoon ja
niin pitkälle, kuin näkymää riitti.

Halkeamia.

Jumalan tähden, halkeamia!

Puolivillaisia yrityksiä peitellä niitä laastilla.

Ei puhettakaan korjaamisesta, tuo oli pelkkää silmän-
lumetta.

Ei sen tarvitse tarkoittaa, että tunneli romahtaisi, hän yritti vakuutella itselleen.

Halkeamat alkoivat kuitenkin laajeta silmissä ja ne himmensivät häneltä järjen valon. Kaikki hänen mielikuvitustaan riivanneet hirviöt olivat yhtäkkiä totta ja nyt ne puristautuivat esiin, kurottautuivat hänen kimppuunsa juuri noiden halkeamien kautta.

Oli pakko kääntää musiikki pois päältä, että pystyi keskittymään, olemaan äärimmäisen valppaana. Auto hänen edessään nytkähti vähän eteenpäin, mutta pysähtyi sitten uudelleen.

”Mene, mene, mene”, hän rukoili ääneen.

Audrey Villeneuve oli kuitenkin nalkissa ja kauhuissaan. Ei pääsyä minnekään. Tunneli oli kyllin paha itsessään, mutta se mikä häntä odotti joulukuisen päivän auringonpaistetta pilkkaavassa harmaudessa, oli vielä pahempaa.

Päiväkausia, viikkoja, kuukausia – jopa vuosia, jos totta puhutaan – hän oli tiennyt sen. Hirviöitä oli olemassa. Niitä eleli tunnelin halkeamissa, pimeillä kujilla ja yhtä lailla sievissä rivitaloissa. Niillä oli nimiäkin, kuten Frankenstein ja Dracula, tai Martha ja David ja Pierre. Heihin törmäsi lähes aina paikoissa, joissa sitä vähiten osasi odottaa.

Vilkaistessaan peruutuspeiliin hän näki kaksi pelokasta, ruskeaa silmää. Mutta samalla hän näki myös kuvajaisen pelastuksestaan. Hopealuotinsa. Ryhmykeppinsä.

Se oli oikeasti sievä juh lamekko.

Hän oli käyttänyt tuntikausia sen ompelemiseen. Kaiken sen ajan, joka hänen olisi pitänyt käyttää ja jonka olisi voinut käyttää joululahjojen pakkaamiseen miehelleen ja tyttärilleen. Joka hänen olisi pitänyt käyttää piparkakkutähtien ja enkelien ja hassujen lumiukkojen leipomiseen, kaikkine nappeineen ja karamellisilmineen.

Sen sijaan joka ikinen ilta kotiin tullessaan Audrey Villeneuve vetäytyi kellarikerroksen työhuoneeseensa ompelukoneen ääreen. Kumartui työstämään smaragdinvihreää kangasta ja siitä ompelemaansa pukua, johon hän oli samalla ommellut kaikki omat toiveensa.

Hän aikoi pukeutua siihen tuona iltana, astella siihen sonnustautuneena joulujuhliin, luoda katseensa saliin ja kohdata kaikki häneen suuntautuvat hämmästyneet katset. Juuri tuossa tyköistuvassa asussa hän, tavallisesti homssuinen Audrey Villeneuve, olisi kerrankin huomion keskipiste. Tarkoitus ei kuitenkaan ollut herättää kaikkien huomiota, ainoastaan yhden ihmisen, yhden miehen. Ja kun se tavoite olisi saavutettu, hän voisi rentoutua.

Hän voisi silloin siirtää taakkansa muiden hartioille ja jatkaa omaa elämäänsä. Kaikki virheet korjattaisiin. Kaikki säröt paikattaisiin. Hirviöt palaisivat sinne mihin kuuluisivatkin.

Champlain Bridgen siltaramppi oli jo näkyvässä. Ei se ollut hänen tavallisesti käyttämänsä, mutta nyt ei ollutkaan mikään tavallinen päivä. Kaukana siitä.

Audrey käänsi vilkun päälle ja huomasi, että viereisessä autossa mies ratin takana loi häneen happaman katseen. Kuin ihmetelläkseen, mihin hän luuli olevansa menossa. Hehän olivat kaikki samassa sumpussa. Audrey Villeneuve oli kuitenkin syvemmillä kuin muut. Mies nosti hänelle hävyttömästi sormea, mutta hän ei jaksanut suuttua siitä. Québecissä se oli yhtä tavallista kuin ystävällinen vilkutus. Jos joku paikallinen joskus suunnittelisi auton, sen konepellin koristeeksi hän laittaisi pystyyn keskisormen. Normaalisti hän olisi kuitannut asian vain heilauttamalla ”ystävällisesti” kättään, mutta nyt hänellä oli aivan muuta mielessään.

Hän käänsi autonsa jyrkästi tien oikealle kaistalle ja keulan kohti sillalle vievää ramppia. Tunnelin seinä oli vain

muutaman jalan päässä. Hän olisi ylettänyt työntää nyrkkinsä johonkin noista rei'istä.

”Ei tässä mitään, kaikki hyvin.”

Audrey Villeneuve tiesi, että edessä olisi yhtä ja toista, eikä hyvin niistä mikään.

2

”HOMMAA HITTO VIE ITSELLESI oma hanhi”, Ruth ärähti ja veti Ruusan lähemmäs itseään kuin elävän untuvatyyryn.

Constance Pineault hymyili ja tuijotti eteensä. Vielä neljä päivää aiemmin hänelle ei olisi tullut mieleenkään hankkia hanhea itselleen, mutta nyt hän oli Ruthille oikeastaan Ruusasta kateellinen. Eikä pelkästään siksi, että se tarjosi lämpöä purevan kylmään, joulukuiseen talvipäivään.

Neljä päivää sitten hänelle ei olisi tullut mieleen myöskään nousta mukavasta tuolistaan bistron takkatulen äärestä ja siirtyä istumaan jääkylmälle penkille naisen viereen, joka oli joko kännissä tai vanhuudenhöperö. Mutta siinä hän nyt kuitenkin istui.

Neljä päivää sitten Constance Pineault ei vielä tiennyt, että lämpöäkin oli tarjolla monissa eri muodoissa. Kuten terveyttäkin. Nyt hän jo tiesi.

”Puo-lusta-kaa!” Ruth huusi lammikon jäällä jääkiekkoa pelaaville nuorille. ”Jesus sentään, Aimée Patterson, Ruusakin hoitaisi homman paremmin!”

Aimée kurvasi luistimillaan heidän ohitseen ja Constance kuuli tytön henkäisevän heitä päin jotakin, joka saattoi olla jotakin *linnun* ja *lätkän* väliltä, tai sitten jotakin v-alkuista.

”Penskat rakastavat minua”, Ruth huomautti Constancelle. ”Tai Ruusaa ainakin. Tai talvisäätä.”

”Sinua ne korkeintaan pelkäävät”, Constance tuhahti.

Ruth kuittasi sen tiukan arvostelevalla katseella. ”Vieläkö sinä siinä sinnittelet? Ehdin jo luulla, että kuolit pois.”

Sarkastinen huomautus sai Constancen vain naurahtamaan. Pieni huumorin henkäys liittyi luontevasti kylän keskusaukion yllä leijuvaan takkojen ja puuhellojen ilmoille päästämään savuun.

Neljä päivää sitten hän oli ollut varma siitä, että naurut oli naurettu. Mutta nyt, kahlattuaan nilkkoja myöten lumesa ja jäädytettyään takalistonsa Ruusan vierellä, hän olikin jo toista mieltä. Täällä Three Pinesissa, Jumalan selän takana, sitä riittikin vielä, koska sitä ei päästetty kiuhtumaan.

Kaksi naista silmäili lähes tuppisuina aukion menoa, eikä hiljaisuutta rikkonut muu kuin hanhen ajoittainen kaakatus. Ainakin Constance toivoi, että ääni lähti hanhen kurkusta.

Vaikka naiset olivat suunnilleen saman ikäisiä, he olivat toistensa vastakohtia. Siinä missä Constance oli pehmeä, Ruth oli kova. Missä hänen hiuksensa olivat pitkät ja silkinpehmeät, Ruthin olivat lyhyeksi leikatut ja karkeansorttiset. Ja siinä missä Constance oli pehmeän pyöreä, Ruth oli hon-telo. Kulmikas ja pureva.

Ruusa liikutteli silmiään ja räpäytti vähän siipiään. Sen jälkeen lintu liivahti Ruthin sylistä lumiselta penkiltä ja otti pari vaappuvaa askelta Constancen luo. Hyppäsi tämän sy-liin ja asettui siihen.

Ruthin silmät kapenivat viiruiksi, mutta hän pysytteli liikkumatta paikoillaan.

Lunta oli satanut yötä päivää sen jälkeen, kun Constance oli saapunut Three Pinesiin. Elettyään Montréalissa koko aikuisikänsä, hän oli jo ehtinyt unohtaa, kuinka kaunis luminen maalaismaisema saattoikaan olla. Hänen muistikuvissaan lumi oli pelkkä haitta, joka piti aurata pois tieltä. Se oli kuin työtehtävä, joka lankei ihmisten eteen taivaalta.

Tämä lumi oli kuitenkin kuin muisto lapsuudesta. Iloinen, leikkilinen, puhdas ja kirkas. Mitä enemmän sitä oli, sen haus Kempaa. Se oli kuin lapsen rakas leikkikalua.

Lumi peitti yhtä hyvin niin kivistä muuratut kuin lauta- vuoratutkin kodit, jotka ympäröivät sulassa sovussa kylän keskusviheriötä. Se peitti myös bistron ja kirjakaupan rakennuksen, samoin rautakaupan ja leipomon. Constancelle oli kuin alkemistin taikateos, että Three Pines oli edes syntynyt. Siinnyt huikaisevasta ilmanalasta ja tupsahtanut tänne laakson pohjalle. Tai ehkäpä tämä pieni kyläpahanen oli pudonnut taivaasta kuten talviset lumihuutalet ja tarjonnut pehmeän laskun niille, joiden kohtalona oli ollut myös päätyä tänne.

Kun Constance oli saapunut tänne ensi kerran ja parkkeerannut Myrnan kirjakaupan eteen, häntä oli huolettanut eniten se, että pieni lumen tupruttelu oli yhtäkkiä kiihtynyt oikeaksi lumimyrskyksi.

”Pitäisikö minun siirtää autoni?” Constance oli kysynyt Myrnalta, ennen kuin he olivat vetäytyneet levolle yläkertaan. Myrna oli pysähtynyt hetkeksi uusien ja luettujen kirjojen kauppansa ikkunaan ja miettinyt hetken ulos tuijottaen.

”Ei maksa vaivaa, anna sen olla siinä”.

Siihen se siis jäi.

Tämän jälkeen Constancea odotti levoton yö, kun korviin kuului lumiaurojen melu ja niitä seuraavien kuorma-autojen varoitusäänten kakofonia. Varmaankin hänelle haluttiin viestittää, että käy kaivamassa autosi hangesta ja vie se muualle haittaamasta aurausta. Lunta vaakasuorassa lennäyttänyt myrskytuuli sai Constancen asuman vierashuoneen ikkunatkin helisemään. Kaikkein selvimmin korviin kuului kuitenkin tuulen ujellus niin puiden latvoissa kuin myrskyä uhmaavien tanakkatekoisten talojen nurkissakin. Aivan kuin

ulvova tuuli olisi ollut elävä olento, saalista vaaniva ahnas peto. Lopulta Constance onnistui kuitenkin lämpimän untuvat-
äkkinsä alla vajoamaan uneen. Ja kun hän vihdoin heräsi, myrsky oli jo laantunut. Hän kiiruhti kurkistamaan ikkunas-
ta ja odotti näkevänsä autonsa valtavan lumikinoksen alla. Pelkkänä möykkynä, jalan verran uutta lunta katollaan. Mitä vielä! Katu oli aurattu puhtaaksi ja kaikki sen varteen park-
keeratut autotkin oli harjattu puhtaiksi lumesta.

Anna sen olla siinä.

Sen Constance tulkitsi myös itselleen luvaksi jäädä.

Lumen tuloa jatkui lopulta neljä päivää ja yötä ja vasta sen jälkeen Billy Williams palasi lumiauroineen. Häntä odo-
tellessa koko Three Pines oli lumen saartama, eristyksissä muusta maailmasta. Mutta sillä ei oikeastaan ollut väliä, sillä mitä kylässä ei ollut, sitä ei tarvittu.

Pikkuhiljaa jo seitsemänkymmentäseitsemän täyttänyt Constance Pineault ymmärsi, että hänellä oli täällä kaikki hyvin. Ei vain bistron vuoksi vaan siksi, että se oli Olivierin ja Gabrin bistro. Eikä vain kirjakaupan vuoksi vaan siksi, että se oli Myrnan oma kauppa. Kuten oli Sarahin leipomo hänen omansa, tai monsieur Béliveaun sekatarvakauppa juuri hänen.

Constance oli saapunut Three Pinesiin omillaan toimeen tulevana kaupunkilaisnaisena, mutta nyt hän oli lumen saar-
tama, piti puiston lumisella penkillä seuraa sekopäiselle naiselle, ja istui kesy hanhi sylissään.

Kumpi heistä oikeasti oli hullu?

Constance Pineault tajusi nyt, ettei ollut hullu lainkaan, vaan tullut vihdoinkin järkiinsä.

”Lähdin kysymään kelpaisiko drinkki, jos minä tarjoan?” Constance ehdotti.

”Jesus sentään, eukko, olisit heti kysynyt!” Ruth kimposi pystyyn ja pyyhkäisi lumet takkinsa helmasta.

Constance nousi myös ja ojensi Ruusan takaisin omistajalleen. ”Tuurasin hetken, ei muuta.”

Ruth ynähti ja koppasi hanhen kainaloonsa. Ilme kertoi, että selitys kelpasi.

Olivier ja Gabri tulivat jo bistron edessä tiellä vastaan.

”Lunta tulee ihan homona”, Ruth heitti.

”Ja minä olin aikanaan puhdas kuin vasta tuiskunut lumi”, Gabri virnisti Constancelle. ”Ennen kuin kinostuin tänne.”

Vitsi nauratti sekä Olivieria että Constancea.

”Paraskin peräkylän Mae West”, Ruth tuhahti. ”Ethel Mermankin varmaan kadehtisi.”

”Täällä on tilaa aivan kaikille”, Olivier vakuutti ja vilkaisi kookkaaseen kumppaniinsa.

Constancelle ei ollut aiempaa kokemusta homoseksuaaleista. Ei ainakaan tietoisesti. Hän oli tottunut puhumaan vain ”niistä”. Ei ”meistä”. Ja ”ne” olivat luonnottomia. Jos kohdalle osui oikein hyvä päivä, hän saattoi pitää homoja vain vammaisina. Tai sairaina.

Enimmäkseen, jos uhrasi asialle ajatustakaan, hän suhtautui homoihin nuivasti. Jopa halveksivasti.

Neljä päivää sitten hänen maailmansa kuitenkin muuttui. Silloin, kun taivaalta alkoi tupruttaa lunta ja koko pieni kylä laakson pohjalla joutui eristyksiin. Ja viimeistään silloin, kun hänelle selvisi, että Olivier – mies, johon hän oli suhtautunut etäisen viileästi – oli vaivautunut kaivamaan hänen autonsa hangesta ja putsamaan lumesta. Pyytämättä, asiasta numeroa tekemättä. Ihan vihoviimeistään silloin, kun oli nähnyt Myrnan ullakkohuoneen ikkunasta, miten Gabri puski vasten tuiskua kantaen kahvia ja lämpimiä voisarvia kyläläisille, jotka eivät siinä kelissä kyenneet saapumaan bistroon aamiaiselle.

Constancen katsellessa hämmentyneenä, mies vielä lapioidi lumet noiden ihmisparkojen portailta, kuisteilta ja ajoteiltä.

Jonka jälkeen hän jatkoi matkaansa seuraavan asiakkaan ovelle.

Constance tunsi Olivierin voimakkaan käden käsivarrelaan, kuin vakuuttamassa, että kaikki on kuten pitääkin. Jos kylään juuri nyt ilmestyisi muukalainen, mitäpä hänkin tuumaisi? Senkö, että Gabri ja Olivier olivat hänen poikiaan?

Toivottavasti niin.

Constance harppasi ovesta sisään ja kohtasi heti bistrontutunomaisen tuoksun. Tummuneet kattoparrut ja lattian leveät mäntylankut olivat imeneet itseensä koko vuosisadan vahvan kahvin ja takassa poltettujen vaahterahalkojen rus-tiikkista aromia.

”Tänne päin.”

Constance kääntyi äänen suuntaan. Pieniruutuiset ikkunat päästivät sisään sen vähäisen valon, jota taivaalta oli tarjolla, kun oli vielä lähes aamuhämärää. Silmiin osuivat ensimmäiseksi salin molemmissa päissä valtavat, kivistä muuratut takat, joissa leiskui iloinen tuli ja jotka tarjosivat lämpöään lähelleen kannettuihin nojatuoleihin ja sohviin. Bistrosalin keskellä, takkatulien puolivälissä, vanhat mäntypöydät oli katettu pöytähopein ja aterimien seurana oli kirjava kokoelma oikeaa luuposliinia. Tuuhea joulukuusi seisoi nurkassa peitteenään sekalainen kokoelma punaisia, sinisiä ja vihreitä tuokkuja, joulupalloja, helmikoristeita ja koristejääpuikkoja.

Muutama asiakas oli vallannut nojatuolinsa lämmikkeenään *café au lait* tai kuppi kuumaa kaakaota. Jotkut selailivat päivän vanhoja ranskan- tai englanninkielisiä sanomalehtiä.

Huuto oli kuulunut salin toisesta päästä ja vaikka Constance ei vielä erottanutkaan kasvoja, hän tiesi hyvin, kenelle ääni kuului.

”Täällä olisi teetä tarjolla”, Myrna kailotti nousten seisomaan lähellä toista takkatulta.

”Tarkoitat varmaan häntä”, Ruth huomautti ja valtasi takan ääressä parhaan tuolin. Nosti vielä jalkansakin rahille.

Constance halasi Myrnaa niin, että pehmeä liha liikahteli paksun villatakin kätköissä. Vaikka Myrna, tummaihoisen kirjakauppias, oli ainakin parikymmentä vuotta nuorempi, Constancen mieleen tuli hänestä oman äidin tuntu ja tuoksu. Ensi alkuun Myrnan tapa halata oli saanut hänet kavahamaan, kuin joku olisi yrittänyt kampaata häntä, mutta hyvin pian hän oli alkanut suorastaan kaivata sitä.

Constance siemaili teetään ja katse seurasi liekkien leikkiä. Toisella korvalla hän kuunteli, kuinka Myrna ja Ruth juttelivat myymälään viimeksi tilatuista kirjoista, jotka runsaan lumentulon vuoksi olivat myöhässä.

Tulen loimusta huokuva lämpö alkoi melkein unettaa.

Neljä päivää. Saaliina kaksi homopoikaa, musta ja mahtikokoinen äitihahmo, jopa vanhuudenhöperö runoilijatarkin ja mielessä jopa oman lemmikkihänhen hankkiminen.

Ei lainkaan sitä, mitä hän oli tältä vierailulta odottanut.

Tulen loimu sai mielen liikkeelle ja ruokki ajatusten lentoa. Hän ei ollut lainkaan varma siitä, tajusiko Myrna oikeasti syyn, miksi hän oli tullut. Miksi ottanut yhteyttä kaikkien näiden vuosien jälkeen. Myrna oli saatava ymmärtämään asia, mutta aikaa ei enää ollut hukattavaksi.

”Lumen tulo alkaa laantua”, kuului Clara Morrowin arvio. Sormet haroivat hiuksia yrittäen oikoa niitä päähineen jäljiltä, mutta tulos oli vieläkin sykeröisempi pörrö.

Constance havahtui ja tajusi, ettei ollut edes huomannut Claran saapumista.

Hän oli tutustunut taiteilijattaren jo ensimmäisenä iltanaan Three Pinesissa, kun hänet ja Myrna oli kutsuttu päiväliselle. Constance oli odottanut hiljaista ilta-ateriaa kahdestaan Myrnan kanssa, mutta ei keksinyt hyvää verukettakaan kieltäytyä kutsusta. Niinpä he sitten vetivät päällystakit

niskaan ja saappaat jalkaan, jonka jälkeen asteltiin lumi-kinosten halki naapurisiin.

Ajatus oli se, että illastettaisiin vain kolmistaan, mutta vielä kiusallisemmaksi ilta muuttui, kun paikalle pyyhkäisi Ruth Zardo hanhineen ja pian alettiin olla täydellisen fiaskon partaalla. Ruusa, runoilijattaren lemmikkihanhi, päästeli nokastaan äännähdyksiä, jotka olisivat miellyttäneet nuorempia kuulijoita. ”*Fuck, fuck, fuck*”. Ja kuin siinä ei olisi ollut kärsimystä kylliksi, Ruth itse ryyppäsi, kiroili, loukkasi toisia ja puhui muiden päälle.

Constancelle runoilijattaren nimi oli tuttu entuudestaan. Kenraalikuvernöörin kulttuuripalkinnolla kunnioitettu hovirunoilija alkoi olla kotimaalleen Kanadalle kiusallisen katke-
ra, dementoitunut vanhus.

*Häinkö kerran sua loukkasi / särki säpäleiksi niin / että
kauneinkin värssy väänsi huulillesi / hymyn happaman?*

Constance tajusi illan mittaan, että siinä vasta olikin hyvä kysymys. Juuri sellainen, joka hänen teki mieli kysyä runoilijalta itseltään. Mutta ei hän uskaltanut kuitenkaan, koska pelkäsi, että tämä kysyisi saman häneltä.

Clara oli valmistanut illalliseksi omeletteja lisukkeenaan sulatettua vuohenjuustoa. Kulhollinen salaattia ja tuoreet, vielä lämpimät pikku patongit kruunasivat päivällisen. Se oli katettu suureen keittiöön ja kun ateria oli nautittu, Myrna keitti kaikille kahvia. Ruth ja Ruusa vetäytyivät olohuoneen puolelle. Clara esitteli Constancelle studiotaan, joka oli kaoottisen täynnä pensseleitä, paletteja ja valmiita maalauksia. Siellä tuoksuivat kilpaa öljy, tärpätti ja ylikypsä banaani.

”Peter olisi kyllä motkottanut minulle tämän sotkun siivoamisesta”, Clara huokasi katsellen itsekin epäjärjestystä.

Taiteilijatar oli illallisen aikana selvitetty eroa miehestään. Constance oli loihtinut kasvoilleen myötäelävän ilmeen

mieltien samalla, pystyisiköhän livahtamaan tiehensä kylpyhuoneen ikkunan kautta. Ei kai paleltuminen hengiltä lumihangessa voinut olla sen kauheampaa?

Ja nyt hän joutui kuuntelemaan Claraa uudelleen, kun puheenaiheeksi nousi tämän mies ja ero. Yhtä epämukavaa kuin joutua alusvaatteisillaan palloilemaan muiden edessä ja paljastelemaan paikkojaan. Tarpeetonta, hävettävää ja inhottavaakin. Constance olisi halunnut vain liueta paikalta.

Olohuoneen puolelta kuului taas ”*Fuck, fuck, fuck.*” Runoilijako siellä oli äänessä vai hanhi, siitäkään hän ei enää jaksanut piitata.

Clara asteli nyt ohi telineeseen nostetun keskeneräisen maalauksen, johon oli hahmoteltu ihmisen ääriviivat, kentties jonkun mieshahmon. Constance seurasi vastahakoisesti Claraa studion perälle, missä tämä sytytti lampun luomaan valoa pieneen tauluun.

Teos näytti vähemmän kiinnostavalta, ei ainakaan mitenkään erityiseltä.

”Haluaisin maalata sinutkin, jos sellainen sopii”, Clara oli sanonut silloin katsomatta suoraan vieraansa kasvoihin.

Heitto oli saanut Constancen hätkähtämään. Oliko Clara tunnistanut hänet? Tiesikö jopa, kuka hän oli?

”Et kai nyt sentään”, Constance oli vastannut vältellen, mutta päättäväisesti.

”Ymmärrän kyllä epäröintisi”, Clara oli naurahtanut. ”En tiedä itsekään, haluaisinko poseerata mallina.”

”Niinkö?”

”Alkaisi pelottaa, mitä joku muu voisi minussa nähdä.”

Clara oli hymyillyt niin sanoessaan ja oli siirtynyt takaisin ovelle. Constance kulki kuuliaisesti perässä, vilkaistuaan vielä viimeisen kerran pientä maalausta. Se esitti Ruth Zardoa, joka oli jo ehtinyt nukahtaa Claran sohvaan ja kuorsasi. Taulussa iäkäs runoilijatar piteli sinistä hartialiinaa luisen

VERKKO KIRISTYY UNELIAAN MAALAI SKYLÄN YMPÄRILLÄ

Joulu on saapumassa Québeciin lumituiskuineen, jouluvaloineen ja ystävien seurassa takkatulen ääressä vietettävine iltoineen. Armand Gamachella on kuitenkin syytä vakavuuteen keskellä iloista juhlakautta. Suurin osa hänen alaisistaan on lähtenyt murharyhmästä, hänen oikea kätensä Jean Guy Beauvoir ei ole puhunut hänelle kuukausiin, ja pahan tahtoiset voimat nousevat häntä vastaan poliisiorganisaation sisällä.

Kun Gamache saa avunpyynnön ystävältään Myrna Landerilta, hän on kiitollinen päästessään pois kaupungin hälinästä. Perillä Three Pinesissa Myrna kertoo ystävättärestään, jonka oli tarkoitus saapua kylään joulunviettoon. Ystävä on kuitenkin kadonnut jäljettömiin. Käy ilmi hänen olleen aikoinaan maailmankuulu mutta sittemmin unohduksiin vaipunut kuuluisuus, jonka nimen nyt vain runoilija Ruth Zardo tunnistaa.

Etsinnän edetessä Gamache päättyy entistä syvemmälle Three Pinesin mysteereihin. Vaarat nostavat päätään jokaisen kulman takana, ja Gamachen täytyy selvittää, onko kylä ollenkaan niin turvallinen kuin hän on luullut.

